

KOŇSKÝ

*všechno dělo
se tu všechno dělo*

1918: Vyhlášení samostatnosti Československa

1939: Ohlášeno zřízení protektorátu

1942: Češi přísahali věrnost Německé říši

1945: Ohlášen konec války, znárodnění těžkého průmyslu a bank

1948: Oznámeno vítězství "pracujícího lidu" nad "reakcí"

1969: Upálil se student Jan Palach a poté Jan Zajíc

Konec 80. let - několik demonstrací proti komunistickému režimu

1989: Mohutná shromáždění na podporu sametové revoluce

TRH

Šibenice lidový bufet i skleněný palác. Proměny Václavského náměstí

16. prosince 2013

Býval tu koňský trh, pivovary, ale třeba i šibenice nebo rybník s mlýnem. Všechno už je pryč. Teď Václavské náměstí, jedno z turisticky nejvyhledávanějších míst v zemi, čeká možná další proměna. Starý dům na rohu Opletalovy ulice má jít k zemi a na jeho místě vyrůst prosklená stavba. Prohlédněte si Václavák v našem Strojí času.

Dalších 41 fotografií v galerii

Takto se lidé dívali na Václavské náměstí od Národního muzea v roce 1925. | foto: Muzeum hl. m. Prahy

Další články z rubriky

[Retrosnímky z cest před rokem 1989. Poklady z fotoarchivů čtenářů](#)

[Podél Sázkavy za kvetoucími kandíky. Hezký jarní výlet kousek od Prahy](#)

[Kudy nevedly ani značky. Lesný, neznámý z nejvyšších vrcholů českých hor](#)

[Soutěž na Dovolena.iDNES.cz už má vítěze. Kdo pojedje na Kapverdy?](#)

Autor: Pavel Baroch pro iDNES.cz

Domu na rohu Václavského náměstí a Opletalovy ulice hrozí demolice. Firma Flow East dům od poloviny 90. let pronajímá dům jako kancelářské a obchodní prostory. Stejné zaměření má mít i nový Květinový dům, kde by měly být kancelářské a administrativní prostory nebo obchody

Vánoční trhy. Budou se příští rok ještě konat před tímto domem?

Takto by měla vypadat nová stavba na rohu Václavského náměstí a Opletalovy ulice.
Líbí se vám?

A ještě jeden pohled na plánovanou budovu, tentokrát v noci

Dům má být
průhledný

A teď stejný dům, ovšem z přelomu 19. a 20. století

Dům číslo 47 se nemůže chlubit takovou výjimečností a slávou jako palác Koruna, obchodní dům Baťa nebo Hotel Evropa. Vždyť ho ministerstvo kultury odmítlo vyhlásit chráněnou památkou.

I tak se proti plánům na jeho zbourání strhla obrovská vlna odporu a petici za zachování domu na rohu Václavského náměstí a

Opletalovy ulice podepsalo na 14 tisíc lidí.

Ačkoli se zdá, že bourání už nemůže nic zastavit, dům stále stojí. Zatím ho nenahradil další skleněný palác, kterých v Praze v posledních letech vyrostlo už tolik

A ještě jednou rohový dům, tentokrát z roku 1907

A teď se vrátíme až do roku 1885. Pohled na Václavské náměstí od dnešní budovy Národního muzea

Na náměstí se ale také věšelo, stály tu hned dvě šibenice, nebo si sem chodili lidé pro vodu do veřejné studny

Stejný rok, stejné náměstí, jen pohled od Mústku. A tam, co je dnes Mústek, byl dokonce rybník s mlýnem

Roh Václavského náměstí a Příkopů. Snímek okolo roku 1895

Snímek z roku 1935, už s palácem Koruna

Takto vypadá stejné místo dnes. Palác Koruna ve stylu pozdní secese byl postaven v letech 1911 až 1912

A ještě jeden pohled na místo, kde stojí dnešní Koruna. Dům U Špinků byl zbourán v roce 1910

Tento dům na rohu Václavského náměstí a Štěpánské už nenajdete. Je to legendární pivovar U Primasů. Snímek pochází z roku 1925, o pár let později byl dům zbourán

Na rohu se Štěpánskou ulicí teď sídlí banka. Budova nazývaná Ledový palác byla postavena v letech 1913 až 1915

Pohled od Můstku na konci 19. století. První tramvaj projela Václavským náměstím v roce 1884, to ještě byla tažená koňmi

Pohled na řadu domů vlevo od Můstku dnes

Snímek z roku 1911. V levé části vykukuje dnešní hotel Evropa

A hotel Evropa dnes

Život na Václavském náměstí na počátku 20. století

Průhled náměstím po dostavbě Národního muzea. Snímek okolo roku 1890

Národní muzeum tvoří dominantu Václavského náměstí dodnes

V místě, kde
na konci
19. století
vyrostlo
Národní
muzeum,
kdysi stávala
Koňská
brána, nebo
také brána
svatého
Prokopa

A takhle vypadalo Václavské náměstí ještě před stavbou Národního muzea. Snímek z roku 1868

Dům U Císařských na nároží Václavského náměstí a Jindřišské ulice byl zbourán v roce 1895

A podobný pohled v prosinci 2013

Takto se lidé dívali na Václavské náměstí od Národního muzea v roce 1925. Je to velkolepý prostor. Neznámější české náměstí. Místo, kde bylo vyhlášené samostatné Československo. Kde se upálil Jan Palach. A kde desítky tisíc lidí naposledy zazvonily Gustávu Husákovi

Okolí sochy svatého Václava 28. října 1918, kde bylo vyhlášené samostatné Československo

Stejné místo na začátku roku 1969
po pohřbu Jana Palacha

O rok dříve, v srpnu 1968, dorazily na Václavské náměstí sovětské tanky

Nápis "Se Sovětským svazem na věčné časy" na budově obchodního domu Diamant v Praze (13. srpna 1978)

Letecký pohled na Václavák
z konce 70. let, kdy po náměstí
ještě jezdily tramvaje

Dům módy v polovině 80. let

Palác Koruna v 80. letech, ještě s legendárním lidovým bufetem

Budova Melantrichu pár let před listopadem 1989

Budova Melantrichu se proslavila v listopadu 1989. Právě odtud mluvil Václav Havel nebo zpívala Marta Kubišová. Dům byl postaven v letech 1911 až 1912

Nevím, zda i tento projev byl pronesen z tohoto balkonu, ale v každém případě stojí za to si ho připomenout! Pravda opět „zvítězila“!

Projev, na který se nezapomíná!

»Komunisté vás budou strašit nezaměstnaností, není to pravda, ničeho se nebojte. Dvacet let tvrdila oficiální propaganda, že jsem nepřítelem socialismu, že chci v naší zemi obnovit kapitalismus, že jsem ve službách imperialismu, od něhož přijímám tučné výslužky, že chci být majitelem různých podniků... Byly to všechno lži, jak se záhy přesvědčíte, protože tu brzy začnou vycházet knihy, z nichž bude zřejmé, kdo jsem a co si myslím. Slibuji vám, že funkci prezidenta vezmu na jedno volební období, ale pak bych se chtěl věnovat práci dramatika. Také vám slibuji na svou čest, pokud se za mého volebního období nezlepší životní úroveň v ČSFR, sám odstoupím z funkce.

PŘIPOMÍNÁME

V budoucnu se podle mého mínění musí prezidentský úřad vymezit. Prezident nemůže mít tak velké pravomoci, jaké má dnes. Pro mě není rozhodující, s jakým slovem jsou sociální jistoty spojovány, ale to, jaké jsou. Já si představuji, že by měly být daleko větší, než jaké poskytovalo to, co mnozí nazývají socialismem. Možná se ptáte, o jaké republice sním. Odpovím vám: O republice lidské, která slouží člověku, a proto má naději, že i člověk poslouží jí.

Za svůj třetí úkol považuji podporu všeho, co povede k lepšímu postavení dětí, starých lidí, žen, nemocných, těžce pracujících, příslušníků národních menšin a vůbec všech občanů, kteří jsou na tom z jakýchkoliv důvodů hůře než ostatní. Žádné lepší potraviny či nemocnice nesmí být výsadou mocných, ale musí být nabídnuty těm, kteří je nejvíce potřebují.

Připravujeme koncept důkladné ekonomické reformy, která nepřinese sociální stresy, nezaměstnanost, inflaci a jiné problémy, jak se někteří z vás obávají. Svádět všechno na předchozí vládc

nemůžeme nejen proto, že by to neodpovídalo pravdě, ale i proto, že by to mohlo oslabit naši povinnost samostatně, svobodně, rozumně a rychle jednat... Všichni chceme republiku, která bude starostlivě pečovat o to, aby zmizely všechny ponižující přehrady mezi různými společenskými vrstvami, republiku, v níž se nebudeme dělit na otroky a pány. Toužím po takové republice víc než kdo jiný. Náš stát by už nikdy neměl být přívažkem či chudým příbuzným kohokoliv jiného. Musíme sice od jiných mnoho brát a mnohému se učit, ale musíme to po dlouhé době dělat zase jako jejich

rovnoprávní partneři, kteří mají také co nabídnout. Jsou lidé, kteří kalí vodu a panikaří, že se bude zdražovat. Dávejte si na ně pozor! Ptáte se

s údivem, jestli bude inflace, jestli bude zdražování? Mnohokrát a jasně tato vláda řekla ve svém programovém prohlášení, včetně dalších dokumentů a ministři na svých tiskových konferencích, že jejich úsilím je, aby přechod od neekonomiky k ekonomice byl pokojný, bez sociálních aspektů, bez návaznosti nezaměstnanosti, bez jakýchkoliv sociálních krizí nebo podobně. Jestli se sem tam pohne cena cigaret nebo něčeho, to v téhle chvíli nevím, zatím je snaha, aby se nehýbalo nic, alespoň v nejbližších měsících. Žádné gigantické zdražování nebo dokonce nezaměstnanost, jak to panikaří systematicky šíří, nic takového nepřipravujeme.

Již nikdy do žádného paktu nepůjdeme. Podle mého mínění nesmí náš stát šetřit na investicích do školství a kultury... Také náš mnohokrát deklarovaný úmysl provést reformu tak, aby nevedla k velkým otřesům, velké inflaci, nebo dokonce ke ztrátě základních sociálních jistot, musí naši ekonomové přijmout prostě jako úkol, který jim byl zadán. Zde neplatí žádné NEJDE TO.«

Václav HAVEL v roce 1989

Marta Kubišová vystoupila v Den lidských práv 10. prosince 1989 na manifestaci na Václavském náměstí

Obchodní dům Baťa je jednou z nejvýznamnějších staveb českého funkcionalismu. Byl postaven na konci 20. let minulého století

Palác pojišťovny Fénix, známý též jako Strojexport, je jednou z prvních konstruktivistických staveb v Praze. Pochází z konce 20. let minulého století, autorem průčelí je architekt Josef Gočár

Dům potravin byl dokončen
v roce 1957.
Vyrostl na místě domu,
který byl na konci války
vybombardován

Mezi novější stavby patří i někdejší obchodní dům Družba. Vznikl v první polovině 70. let minulého století

Od počátku 90. let se spousta domů proměnilo, vyměnily se obchody, zanikly klasické bufety. Ale Dům módy z let 1954 až 1956 pořád slouží k prodeji oděvů. Reliéf nad hlavním vchodem je alegorií textilního průmyslu

A na závěr vzpomínka na staré časy...

Poslední noční dvaadvacítka projela náměstím 13. prosince 1980. To už bylo v době, kdy se sem mohlo dojet metrem. Ještě se ale tolik nelhalo

Z novinového článku trochu upravil a prezentaci sestavil

